

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. Ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Városunk 1909. évi költség- előirányzata.

Roncsik Lajos főszámvevő a város 1909. évi költségelőirányzatát a következő jelentéssel tette le a tanács asztalára:

A város háztartására vonatkozó 1909. évi költségelőirányzati javaslatomat az 1886. évi XXI. t.-c. 17-ik §-a értelmében tisztelettel beterjesztem, mely szerint

a rendes bevétel	2.800,210 K 34 f
a rendkívüli bevétel	372,500 K — f
Összes bevétel	3.173,010 K 34 f

E bevétellel szemben

a rendes kiadás	2.876,033 K 54 f
a rendkívüli kiadás	489,538 K 10 f
Összes kiadás	3.365,581 K 64 f

A bevétel és kiadás közt mutatkozó 192,571 K 30 f hiány 1.051,000 korona egyenes állami adó 18,5 százalékában fog nyerni fedezetet.

A folyó évi költségelőirányzattól való eltérés az indokolás rovatban s a hozzá csatolt mellékletekben található fel.

Főtörékvésem volt e költségelőirányzati javaslatot a lakosság mentől csekélyebb megterhelésével összeállítani, úgy azonban, hogy a város mint testület korszerű szükségletei e miatt semmiféle tekintetben rövidítést ne szenvedjenek.

Meg kell említenem, hogy a tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet, egyéb alkalmazottak, rendőrcgénység és szolgaszemélyzet fizetését s egyéb javadalmazást a közgyűlés rendelkezésének megfelelőleg állítom be.

Egyidejűleg tisztelettel bemutatom az összes alapoknak költségelőirányzatát is azon javaslatom kíséretében, miszerint mondja ki a közgyűlés:

1-ször, hogy az egyes kiadási címek alatt felsorolt rovatoknál az átruházást engedélyezi;

2-szor, hogy a hiány fedezésére megállapítandó községi adó után késedelmes fizetés esetében olyan késedelmes százalék szedése engedélyeztetik, minőt az állam is szed;

3-szor, hogy az eddig külön kivetett 1 százalékos járdaköltség 1909 január 1-től kezdve beszüntetetik, mivel a járda készítése, fentartási költsége az általam javaslatba hozott községi adó százalékában már fedezetet nyer.

Roncsik Lajos,
főszámvevő.

Városunk száz legtöbb adófize- tőinek névsora.

Az első száz, legtöbb adót fizetők névsora a következő:

Hartstein Péter 10,741 korona, Rickl Géza 5935 kor., Vecsey Zoltán 5279 kor., Kardos László 4955 kor., Aufrecht Vilmos 4274 kor., Németh András 4198 kor., Simonffy Imre 3978 kor., Áron Miksa 3974 kor., Fürst Ödön 3490 kor., Hutflész Kázmér 3457 kor., Áron Jenő 3199 kor., Rickl Antal 3087 kor., Geiger Simon 3081 kor., Wechinger Károly 2950 kor., Ungvári József 2935 korona, ifj. Kertész István 2846 kor., Móricz Ferenc 2741 kor., Fried Emil 2675 kor., Szentesi János 2552 kor., Jámbor János 2545 kor., Gyórfy Aladár 2495 kor., Hauer Bertalan 2458 kor., Harangi Sándor 2431 kor., dr. Ujfalusy József 2410 kor., Szikszay Lajos 2362 kor., Vilmos Béla 2265 kor., Gáll Ferenc 2262 kor., Nagy Jakab 2262 kor., Horváth István 2251 kor., Reviczky József 2166 kor., Zádor Lajos 2148 kor., Jóna János 2116 kor., Horváth Tamás 2109 kor., Bilkei Kövesdi Imre 2101 kor., Tóth István 2073 kor., Csanak József 2030 kor., Csanak János 2007 kor., Falk T. A. 1986 kor., Gara Alajos 1961 kor., Hajdu Gyula 1933 kor., Kállai S. 1913 kor., Stern József és Szántó Győző 1906 kor., Balogh István 1888 kor., Gyarmathy István 1879 kor., id. Zöld János 1822 kor., Sesztina Jenő 1799 kor., Gebauer Károly 1791 kor., Koszorus Lajos 1768 kor., Szép József 1750 kor., Rosenfeld Salamon 1737 kor., Balogh István 1733 kor., Kenyeres Károly 1730 kor., Kontsek Géza 1671 kor., Molnár István 1644 kor., Erber és Fleischmau 1638 kor., Polgári Bálint 1633 kor., Bányai Péter 1559 kor., Kiss Mihály 1527 kor., May Andor 1512 kor., Polgári József 1497 kor., Szalay József 1484 kor., Hochfelder Jakab 1453 kor., Kaszanyitzky Andor 1452 kor., Kovács Aladár 1422 kor., Hegedüs Ferenc 1402 kor., Ekly József 1400 kor., Kertész János 1385 kor., Balogh István 1341 kor., id. Kertész István 1338 kor., Horváth János 1325 kor., Laczka László 1318 kor., Hidvéger Miklós és József 1312 kor., dr. Nagy Lajos 1311 kor., Frohner Géza 1307 kor., Lindenfeld Ignác 1304 kor., Kovács Gyula 1282 kor., Szilcz Ferenc 1279 kor., id. Kertész Imre 1272 kor., dr. Tüdös János 1265 kor., Boldogh István 1257 kor., Kerekes Géza 1243 kor., Kovács József 1221 kor., Lestyán Adorján 1175 kor., Szabó Mihály 1173 kor., Riesz Lipót 1160 kor., Szabó Lajos 1152 kor.,

Stégmüller Árpád 1068 kor., Vámos Károly 1066 kor., Horváth János 1051 kor., Boldogh Sándor 1046 kor., Telegdy György 1045 korona, Weinstein Jakab 1022 kor., Szikszay Gyula 1011 kor., Tóth József 1006 kor., Birinyi Lajos 1002 kor., Balogh József 999 kor., Malatinszky Ferenc 998 kor., dr. Irinyi István 997 kor., Kiss Bálint 997 kor., dr. Kocsár Gábor 992 kor.

Körrendeletek.

13,693. ikt. szám.
1908.

Békés vármegye alispánjától.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Szászszentgyörgyön 1871 július hó 5-én született Hatyi másképp Hajtali Katalin eseléd körözendő, feltalálás esetén illetőségi viszonyaira részletesen kihallgatandó s a felvett jegyzőkönyv Békés vármegye alispánjához küldendő.

Gyulán, 1908. évi augusztus hó 27-én.

Alispán helyett:

Dr. Dániel,
várm. főjegyző.

13,294. ikt. sz.
1908.

Békés vármegye alispánjától.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A Gyula r. t. városban átmenetileg tartózkodott Kram Annától 1908. évi március hó 2-án házasságon kívül született Kram János József gyámügyi ügyében a nevezett kiskorú anyja, Kram Anna nyomozandó és tartózkodási helye Békés vármegye alispánjával közlendő.

Gyulán, 1908. évi augusztus hó 28.

Ambrus Sándor,
alispán.

Országos vendéglős kongresszus.

A Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége a héten tartotta évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében. A városunkban időző vendéglősök úgy a hivatalos város, mint a társadalom tagjai részéről szívélyes fogadtatásban részesültek és meg vagyunk győződve, hogy az ünnepek lezajlása után kellemes emlékekkel utaztak el városunkból, és mindenkor szeretettel fognak megemlékezni a Debreczenben töltött kellemes napokról.

Reggel 8 órakor gyülekeztek a kongresszusi tagok teljes számban Hauer Bertalan „Royal“ kávéházában és a reggeli után testületileg mentek fel a városi székház nagy tanácstermébe, hol a Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége tartotta közgyűlését. Az elnöki emelvényen Gundel János a szövetség elnöke, Szabó Kálmán orsz. képviselő, Kovács József polgármester, Hauer Bertalan és Kiss Lajos titkár foglaltak helyet.

A városi tanácsot Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly és Szabó Kálmán tanácsnokok képviselték.

Gundel János elnök megnyitván a közgyűlést üdvözölte a tagokat, a város közönségét, Kovács

József polgármestert, Szabó Kálmán képviselőt és a szintén jelenlevő Mártonffy Márton miniszteri tanácsost, az ipariskolák felügyelőjét.

Kovács József polgármester a város nevében kijelenti, hogy Debreczen szívesen látja a vendéglősöket falai között és sikert, eredményt kíván a kongresszus munkájára. Taps és éljenvihar követte Kovács József polgármester szavait, ami után szólásra emelkedett Mártonffy Márton miniszteri tanácsos.

— Egy pont kimaradt a napirendből — kezdte szavait Mártonffy. De ezt nem is kell nyomtatott betűvel papírra vetni. Ez mindnyájunk lelkében ott él, a megszentelt fájdalom érzelmé által, mely körül fogja Magyarország nagyasszonyának Erzsébet királynénak emlékét, melynek gyászos évfordulati ünnepe most van.

Áldozzon a hazafias vendéglősökből és kávé-sokból álló ezen kongresszus is a nagyasszony kegyeletes emlékének, ezáltal újabb tanúságát adja, hogy a hazafiasság a vendéglősök, a kávé-sok lelkében is él és ha kell, háttérbe szorít minden más érdeket és megnyilatkozik még egy olyan gyülekezésben is, mely a vendéglősök, kávé-sok érdekeit előmozdítani van hivatva.

Mártonffy szép szavaira mint egy ember állottak fel a kongresszusi tagok és úgy hallgatták a miniszteri tanácsos magas szárnyalású beszédének befejező részét, melyben Erzsébet királynő emlékét méltatta.

Ezután a közgyűlés áttért a napirendre. Legelőbb F. Kiss Lajos titkár olvasta fel az évi jelentést, melyet gyakran szakított félbe a helyeslő éljenzés és taps.

Az évi jelentést a közgyűlés változatlanul tudomásul vette. Közben megjelent a gyűlésen Materny Lajos ág. hitv. esperes és Benedek János országos képviselő, kiket szintén melegen üdvözölt Gundel János elnök.

A napirend későbbi során meghallgatta közgyűlés Walter Károlynak, a tanoncügyi szakosztály előadójának s Wilburger Károly pénztárosnak jelentését, melyeket szintén tudomásul vettek és a pénztárosnak a felmentvényt megadták.

A tanoncügyi jelentés kiemelte, hogy Debreczen volt a második az országban a tanonciskola szervezésében, amiben a főérdem Hauer Bertalan és Márkus Jenőt illeti meg.

A jelentés azzal végződött, hogy a vendéglősipart ki kell emelnie a mai állapotából és a képvisített iparok közé kell emelni s ezt a célt szolgálják a szakiskolák.

A jelentés egyébként nagy vitát keltett. Mártonffy tanácsos és Bokros Károly, Kóváry Gyula és még mások azon panaszkodtak felszólalásaikban, hogy a szakiskolák létesítése körül a gyakori lelkes mozgalmak csak szalmalágnak bizonyultak.

Az elnök indítványára Glück Frigyesnek, a szakoktatás lelkes uttörőjének, ki most vissza akar vonulni állásától, a közgyűlés meleg köszönetet fejezett ki és hozzá üdvözlő sürgönyt küldött. Helyébe öccsét, Glück Jánost választották meg.

Ezután következett a közgyűlés legfontosabb tárgya, az új ipartörvény tervezetének tárgyalása.

Az előadó Kummer Ferenc volt, aki megelégedéssel konstata, hogy a tervezet a kötelező ipartársulati tagság alapjára helyezkedett. Annál nagyobb elkedvetlenedést okozott a javaslatnak az az intézkedése, hogy a szállós és vendéglős ipar a képesítéshez kötött iparosok sorából kimaradt. Ezért a vendéglősök a végsőkig küzdeni fognak.

Az előadó után Edvi Illés László (Budapest) erősen kikelt az ipartörvénytervezet, valamint az új strájk törvény ellen. Az előadói javaslattal azt is kéri kimondani, hogy az ipartörvényből a munkásügyi részek kapcsoltsanak ki, miután e tekintetben kiforrott állapotok még nincsenek.

Szávay Gyula kamarai titkár válaszolt Edvi Illés Lászlónak. Nem osztja az ő harcias álláspontját. Csatlakozik és teljes mértékben honorálja az előadói javaslatot. Edvi Illéssel szemben ő az állami munkásközvetítő mellett foglal állást.

Szávay beszéde után a közgyűlés az előadói javaslatot fogadta el, ugyszintén a munkaadó szövetségek tárgyában, melyeknek létesítését szükségesnek tartja.

Azután az indítványokat tárgyalták. Elfogadták Littke Lőrinc pezsgőgyáros indítványát, melynek legfőbb pontja az, hogy pincér csak az lehet 1912-től fogva, aki a szakiskolát végezte. Kivételt képeznek természetesen a régi pincérek.

Több indítvány letárgyalása után a közgyűlés az elnökség éltetése közben egy órákor véget ért.

Bankett után a vendégek kivonultak Áron Miksa és Fürst Ödön gyönyörűen berendezett és kezelt telepeire, ahol igaz vendégszeretettel és pazar uzsonnával látták őket.

Este a nagyerdői Dobos-pavillonban volt a vacsora, amely után reggelig tartó tánc következett.

Elmaradnak az ellenőrzési szemlék.

A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett valamennyi vármegyei és városi törvényhatósághoz, továbbá a horvát-szlavonországi megyei hatóságokhoz és Zágráb, Eszék, Varasd és Zimony városokhoz, amelyben értesíti az illető közhatalóságokat, hogy a legénység ellenőrzési szemléi az idén elmaradnak.

Kivételt képez azonban, hogy a tartalékos (póttartalékos) hadapródok és hasonló állásuak, valamint a tartalékos (póttartalékos) hadapródjelöltek, akár a közös hadsereg, akár a honvédség kötelékébe tartoznak, kötelesek ugy az idén, mint ezentul évenként, fő-, esetleg utóbemutatásra megjelenni, amire nézve különben felsőbb parancsnokságaik által is utasítást fognak kapni.

A tisztli bemutatásokat az eddigi módon ebben az évben is megtartják. A népfelkelés időszaki jelenkezési kötelezettsége, mely a mult években szünetelt, ebben az évben újra életbe lép; erre nézve a miniszter külön fog intézkedni.

Hirek.

— **Színházbizottsági ülés.** A színházbizottság f. hónap 9-én délután 4 órákor ülést tartott Kovács József polgármester elnökletével. Zilahy Gyula beterjesztette a tagok névsorát, mit a bizottság tudomásul vett, valamint azt is, hogy a színházi szezon október 1-én kezdődik. A bizottságban szóba került Zilahy Gyulának Letzter Józseffel való társulása. Az igazgató kérte a bizottságot, hogy mentené őt fel a nyilatkozattól, mit a bizottság többsége teljesített is.

— **A vízvezetéki bizottság** f. hónap 9-én ülést tartott, melyen a főmérnök bejelentette, hogy a kutak bőségesen adják a vizet. A szivattyuzási és betonellátási munkálatokat a bizottság a Fried és Adorján cégnek javasolja kiadni, mint legolcsóbb ajánlattevőnek.

Hirdetések.

1—1908. ig. v. sz.

Hirdetmény.

A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjai 1909. évre szóló névjegyzékének összeállítására, illetve kiigazítása céljából a legtöbb adót fizetők névsora a folyó 1908. év szeptember hó 4-től 8 napra — az 1886: XXI. t.-cikk 25. §-a rendelkezéséhez képest — a város főjegyzői hivatalában közszemlére kitétetett és ott az az érdekeltek által a hivatalos órák alatt d. e. 8—1 óráig megtekinthető. Az igazoló választmány a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1909. évi névjegyzékének összeállítására, illetve kiigazítása tárgyában üléseit a f. 1908. év szeptember hó 14. és 15. napjain délután 3 óráig tartja.

Felhivatnak tehát mindazok, akik a közszemlére kitétt névsor ellen felszólalni kívánnak, vagy az 1886. évi XXI. t.-cikk 26. §-a értelmében adójuk kétszeres beszámításának kedvezményét az 1909. évre igénybe venni óhajtják, hogy a fent kitézött határidő alatt, vagy az igazoló választmány ülésein előszóval vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságukat igazolják, annyival is inkább, mert későbbeni felszólalások figyelembe véteteni nem fognak.

Az 1886: XXI. t.-cikk 26. §-a értelmében államadójuk kétszeres számítását igényelhetik: az állami-, felekezeti-, törvényhatósági-, községi- és magántanintézetek tanárai; atudományos akadémia tagjai; — az akadémiai művészek; — folyóirat és lapszerkesztők; a lelkészek; — az ipar- és kereskedelmi kamara bel- és kültagjai; — ugyszintén a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott tudorok, tanárok, ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építészek, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek, gazdászok, gazdatisztek és állatorvosok.

Debreczen, 1908 szeptember hó 1

Az igazoló választmány.

$\frac{12,293.7}{1908.}$ sz.

Makk árverési hirdetés.

A Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező: Savóskút, Guth, Haláp, Pac és Bánk, Monostor, Apafája erdők makktermése makkoltatás és legeltetés céljából 1908. év szeptember hó 17. napján d. e. 9 órakor a városház nagytanácstermében tartandó nyilvános szólbeli árverés útján hasznóberbe adatik; miről az érdeklődők azon megjegyzéssel értesíttetnek, hogy az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban megtekinthetők s az árverelő által a kikiáltási ár 10%-a készpénzben az árvereltető bizottság kezéhez leteendő.

Debreczen, 1908 szeptember hó 7.

A városi tanács.

$\frac{11,124.}{1908.}$ sz.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város 1908. évi október 1-től 1911. évi október 1-ig terjedő időre, tehát összesen 3 (három) évre való szénszükségletének biztosítására zárt, írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Az évenkénti szénszükséglet mintegy 26,000 (huszohatezer) métermázsa hazai aknaszén, melyből azonban mintegy 6000 métermázsa helyett esetleg hazai por, vagyis daraszén lesz szállítandó. Ajánlat teendő tehát úgy akna szénre, mint dara szénre is.

A szén minőségére, az átvételre és általában az egész szállításra vonatkozó részletes feltételek Debreczen sz. kir. város mérnöki hivatalában (Simonffy-utca 2/b szám II. emelet) megtekinthetők.

Ajánlattevők 1908. évi szeptember hó 15-ének délelőtti 11 órájáig 2000 (kétezer) koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban Debreczen sz. kir. város házipénztárában letétbe helyezni kötelesek. Ezen összeg bánatpénzül szolgál s a letétijegy az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlat elfogadása esetén a bánatpénz az egy évi vállalati összeg 10 %-a (tiz) erejéig kiegészítendő s az így kiegészített összeg a szállítási szerződés pontos megtartására óvadékkul, biztosítékul szolgál.

Az írásbeli zárt ajánlatok f. 1908. évi szeptember hó 15-ének délutáni 5 (öt) órájáig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be és szeptember hó 16-án délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében nyilvánosan bontandók fel.

Elkészve beadott, távirati, vagy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ajánlattevők ajánlataikkal a felbontástól számított 3 hóig kötelezettségben maradnak.

A város fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közt szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a szállítást más uton biztosíthassa.

Debreczen, 1908. évi augusztus hó 17-én.

A városi tanács.

$\frac{10,085}{1908.}$ sz.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni m. kir. gazdasági akadémiánál Debreczen szab. kir. városnak két alapítványi ingyenes helye, az 1908–1909. tanévre üresedésbe jövőn, felhivatnak azon debreczeni születésű és illetőségű ifjak, akik a debreczeni gazdasági akadémiába hallgatóul felvéve vannak s akik ezen alapítványi helyek valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellő okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. 1908. év szeptember hó 20-ig a Városi Tanácshoz adják be.

Debreczen, 1908. évi augusztus hó 26-án.

A városi tanács.

3420—1908. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A hajdudorogi m. kir. dohánybeváltó hivatalnál munkás menhely fog létesíttetni, melyre 6628 korona 50 fillér irányoztatott elő.

A fentebb megjelölt építési munka versenytárgyalására vállalkozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátot, és valamely állami pénztárnál vagy adóhivatalnál letett 5% óvadékról szóló nyugtával felszerelt írásbeli zárt ajánlatukat ezen építési mukálatokra folyó év szeptember hó 26 ik napjának délelőtti 10 óráig ezen m. kir. dohánybeváltó felügyelőség-nél nyujtsák be; ahol a terv és költségvetés a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatba kiteendő, hogy az általános és részletes építési feltételeket ismeri, azoknak magát aláveti. Szóbeli vagy elkésetten, valamint táviratilag tett; továbbá oly ajánlat, melyhez készpénz vagy értékpapir van csatolva, figyelembe vétetni nem fog.

Debreczen, 1908 augusztus hó 25.

Helyettesítőleg.

(Olvashatatlan aláírás.)

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára

2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**